gang over den, som især spillede en Rolle naar Kjøbenhavnerne Store-Bededagsaften foretoge deres Pilegrimsfart for at høre Klokkerne ringe. Fra og til Byen var der daglig trang Vei gjennem Porten, ikke alene naar de mange Ligtog droge ud til Assistenskirkegaardene, men navnlig naar Soldaterne — og da især Borgerne — om Eftermiddagen eller Aftenen kom hjem fra deres Øvelser. Disse Dage staae for mange af de Ældre blandt os omgivne af en festlig Glands, der vel maa skrives paa Ungdomsbegeistringens Conto; men det kan ikke negtes, at hin Tids Udflugter til Frederiksberg, for i ærbødig Afstand at see de Kongelige seile i Kanalerne og høre Garden spille medens Kongen spiste, eller ud ad Porten for at see Borgerne marchere, voldte en barnlig naiv Glæde, som vore Grundlovsfester kun tilnærmelsesviis have naaet.

Hvilken Fornøielse, naar Borgerne vare paa Fælleden! Koner og Kjærester, Venner og Børn vare med derude, og i Hvilestunden fraterniseredes der nok saa lystigt, medens Madkurvens Indhold undersøgtes og uddeltes med samme Glæde som naar Fatter og Mutter og hele Familien var i Skoven eller i Sorgenfri. Og naar saa Dagens Anstrengelser vare forbi, naar Skaren drog hjem under Sangen: «Fra Fælleden, fra Fælleden, fra Fælleden vi drage«, og endelig marcherede ind ad Porten, hvor var det ikke nydeligt! I Klynger stod Folket paa Gaderne og paa Volden — denne hellige Jord, hvis Bastioner ikke turde betrædes, eller forbi hvis Skilderhuse Ingen maatte ryge Cigar, ligesaalidt som over Amalienborg Plads eller forbi andre kongelige og militaire Pladser, men som dog dengang med sine brede skyggefulde Alleer var bleven tilgængelig for Menigmand, hvem der tidligere, saavelsom »Matroser« med deres Koner og Børn, var negtet Adgang, da »Pøbelen« ellers ødelagde Fæstningsværkerne.

Den strenge, men nødvendige Disciplin, der hersker i Krigsstanden, kan og bør aldrig finde Sted mellem en fri Stads Borgere — nok i militair Orden, men dog med en vis Gemytlighed, foregik Indmarchen. Først kom Fanerne, fulgte af hele den tyrkiske Musik med dens uundværlige Tambourmajor med sit vældige Skæg, i den Tid en stor Mærkværdighed, saa et Compagni Menige med tilhørende Commanderende, og derpaa de øvrige Compagnier med Trommeslager og Piber foran, og fordetmeste med et Fortrav af lystige Drenge. Snart spredtes Compagnierne, hvert til sin Byende, og opløstes saa i malerisk Uorden.

Trods den Komik, som ofte kunde klæbe ved Borgernes Soldatervæsen og som gav Spøgefugle Leilighed til adskillige Vittigheder, hvorover Borgernes Sanger, Garbrecht, giver sin Harme Luft, naar han udbryder: »Det hører til Tidsaanden i Danmark, at man (især den yngre opblæste Slægt) kaster et stundom haanende Øie paa Borgerofficieren« — trods dette, var Kjøbenhavns Borgervæbning dog omgivet af en Nimbus, der havde sin Oprindelse fra Borgerskabets Optræden under Svenskernes Beleiring og Stormnatten den 11te Februar 1659, fra hvilken Tid dens Faner og Ordning stammede, ligesom dens Overtagelse af Byens Forsvar under det engelske Overfald 1807 ialtfald vidnede om en god og udholdende Villie.

Til N. W. Gade.

(Med en Violkrands fra nogle Damer, lagt paa hans Pult ved Concerten den 24de Februar.)

Violens Duft kan stemme Sjælens Strenge
Til søde Nyn af Foraars-Melodier,
Men kun den Aand, en Genius indvier,
Kan faae dem til at klinge fuldt og længe.

Det føle vi ved dine Harmonier,
Som til vort Inderste med Kraft indtrænge
Og alle Vinterdækkets Isbaand sprænge
Og høres end, naar sidste Tone tier.

Thi lad de blye Violers Duft Dig bringe
En Tak fra Hjerter, Du har vederkvæget
Saa tidt med dine Tonedigtes Fylde.

Vi veed vel, denne Hilsen er kun ringe
Iblandt de Tusinders, som nu Dig hylde —
Men Hjertet fatter Mod, er det bevæget.

A. Munch.

Zio.

(Skizze fra et romersk Osteri, af Calma.)

(Sluttet.)

En Dag i October, den Maaned, i hvilken Kvinderne blandt Almuen efter endt Vinhøst kjøre gjennem Roms Gader, med blomstersmykkede Heste foran deres Vogne, for at tage ud til et eller andet Osteri og fordrive Tiden med Lystighed og Dands, standsede en Aften efter Solnedgang en saadan Vogn foran det Osteris Dør, hvor Antonio var. Paa Vognen sade foruden Kudsken fem Kvinder i deres bedste Stads, med Blomster i Haaret, Guldkjæder, der snoede sig mange Gange om Halsen, og Masser af Ringe, der gjorde Fingrene aldeles stive. Italienerinden sætter ikke sine Penge i Sparekassen eller gjemmer dem paa Kistebunden, som den danske Bondekone, nei, for hvert halvhundrede Daler, hun har fortjent, gjøres Guldkjæden længere, og saaledes slæber hun hele sin Rigdom med sig. Naar en Italienerinde bliver gift, faaer hun et Brudesmykke af Ægtefællen, Bondepigen Coraller, Haandværkerens og Kjøbmandens Kone Perler, og Aristokraten giver Diamanter og ægte Stene. Coraller agtes ikke af italienske Damer, men desto mere af den, for hvem det har en Betydning som den ovennævnte, og skjøndt mangt et fristende Tilbud ofte gjøres den fattige Bondekone, skiller hun sig ikke ved sine Brudecoraller. Saae man nu efter disse Kjendetegn paa de fem Kvinder, var det strax iøinefaldende, at den ene af dem hverken var Brud eller rig. I en simpel Snor hang et lille Sølvkors om Halsen, men ellers var Dragten ligesaa smuk som de Andres. Kudsken kastede Tømmerne paa Hesten, der strax gav sig ifærd med at nippe af Bladene paa en Nerium, som stod i det aabne Vindue, og skyndte sig hen for at hjelpe den unge Pige ned, der imidlertid med en Hovedbevægelse betydede, at hun helst vilde hjelpe sig selv. Kudsken, som ikke var nogen Anden end vor gode Antonio, maatte nu nøies med at hjelpe de Andre, der leende og snakkende kastede hele deres Vægt i hans Favn, medens Philomele klappende i Hænderne gjorde ham opmærksom paa, at Hesten nu var ifærd med at æde Blomsterne med. Inde i Stuen sad Verten imidlertid og skottede til den smukke Pige; han reiste sig galant, idet han udtalte sit »*Favorisca, Signorina.*« *) Han havde idag laant Antonio sit Kjøretøi, for at denne kunde glæde Philomele og hendes Slægninge med en Tour til Ponte molle, og de kom nu tilbage for at drikke den sidste Fogliette og spise en Fritto inden de begave sig hjem. Medens Antonio nu maatte gjøre Opvartning, passiarede Verten, der var en Mand paa nogle og tredive Aar, med Philomele, og fortalte hende blandt Andet, at han eiede 5000 Scudi, og at han nok kunde have Lyst til at gifte sig, naar han kunde finde en Pige efter sit Hoved. Hun skulde være smuk som Philomele, ikke have formeget Familiepaahæng og helst nogle tusinde Scudi til fælles Bedste, men det vilde han endda slaae en Streg over. Philomele lod til at finde Behag i denne Underholdning, og Antonio søgte forgjeves at fange hendes Blik. Padronen havde en Ring paa Fingeren med funklende Stene, og Philomele tog hans Haand for at beundre den. Antonio saae med skinsyge Øine, hvorledes denne længere end nødvendigt hvilede i hendes, og han saae hende rødme, uden at kunne opfange de Ord, der bleve sagte. Til hans grændseløse Harme befalede Verten ham at blive hjemme og passe Gjesterne; selv vilde han følge Philomele og hendes Selskab paa Vei. Da Antonio den næste Dag skottede til Padronens Haand, var Ringen ikke paa Fingeren. Der gik en stikkende Smerte gjennem hans Bryst; skulde det være muligt, at hun var tabt for ham? Han kjendte sin Herres opfarende, herskesyge Charakteer og store Tilbøielighed til at see for dybt i Flasken. Hun kunde aldrig blive lykkelig med ham, selv om hendes Forfængelighed blev stillet tilfreds, og Antonio følte, at der maatte gjøres Noget, at han maatte forsøge et afgjørende Skridt. Imidlertid pyntede hans Herre sig hver Aften for at gaae ud, og Følelsen sagde ham, at han gik for at røve ham alt Haab og Glæde for hele Livet. Selv kunde han ikke komme bort, og hans Tilstand var kvalfuld. Gjesterne spøgte over hans idelige Feiltagelser af den røde og den hvide Vin, og han, der ellers kunde bære sit Glas paa hver Finger og tre Foglietter i Armen, tabte nu tidt hele Stadsen og sparkede haanligt til Skaarene. Hans Udseende, der mere og mere forandredes, og det sorgfulde Udtryk, der hvilede over ham, fik Spasmagerne til at standse deres Latter, og man spurgte nu Antonio, der var meget afholdt, om Grunden til hans Sorg. Men han var taus som en Død, og Ingen havde nogen Anelse om de Lidelser, han kæmpede sig til Herre over. Snart udrugede han sorte Hevnplaner, som han vilde iværksætte imod sin Lykkes Forstyrrer, snart kastede han sig ned for Madonnabilledet i inderlig Bøn. En Aften troede han at see det klare op; Herren kom tilbage ophidset og i slet Lune, drak til han var fuld og mumlede uforstaaelige Trusler om at sætte Stopper for Kvindeluner. Næste Aften blev han hjemme, og Antonio ilede nu ud til Philomele. Han traf hende paa Veien og bad hende gaae lidt med sig ind i Vignen, da han havde Noget af Vigtighed at sige hende. Mellem to høie Cypresser stod en Stenbænk, her satte de sig ned. Maanen kastede lange Skygger, Ildfluerne fløi mellem Druestokkene, det var en deilig Aften, skabt til at forene Hjerter. Alt var saa stille, man hørte kun Græshoppens ensformige Piben, afbrudt af Klosterklokkens Slag og Antonios hviskende Stemme. Han lagde sin Fattigdom og sit Hjertes rige Kjærlighed i Vægtskaalen, og ventede nu at høre de Ord, der skulde faae den til at stige eller synke.

»Det er for sent, Antonio,« lød det fra Philomeles Læber, »jeg har allerede givet ham mit Ord. Vi have fra jeg var Barn spøgt saameget med at blive Mand og Kone, at jeg aldrig tænkte det for Alvor kunde skee, og først nu i dette Øieblik føler jeg Noget, jeg ikke kan forklare, men som jeg aldrig vilde kunne have følt, ifald han ikke var traadt imellem os. Det gjør mig ondt, men det kan ikke forandres; Du finder nok en Pige, der passer for Dig, naar Du engang kan gifte Dig. Vi maae nu skilles. Jeg har i Aften faaet Dig kjærere end nogensinde tilforn. Farvel, Antonio, og den hellige Jomfru og din Skytspatron være med Dig!« Hun stod op og gik bort; han saae, hvorledes hun efter at have gaaet paa den af Maanen klart beskinnede Sti pludselig slugtes af den sorte Skygge, Huset kastede paa Veien, og forsvandt.

Det gøs i ham, var det et Varsel om hendes kommende Skjebne? Efter Philomeles Ord var det som følte han, at Noget i ham blev stedet til Hvile, og dog havde hun tændt en Haabets Stjerne, der gav ham Mod til at leve. Hvis nu Tiden lærte hende, at hun havde taget feil? Min Gud! Nei! Og han faldt hen i Bøn for hendes Lykke og glemte i Øieblikket sin egen store Sorg.

Umiddelbart efter denne Katastrofe tog Antonio Afsked fra sin Tjeneste og forsvandt fra det Kvarteer, hvor han indtil da færdedes, hvilket imidlertid var noget saa betydningsløst for Mængden, at det knap bemærkedes, hvorimod det vakte desto større Opsigt, at Padrone Luigi skulde have Bryllup. Mangen giftefærdig Pige misundte den fattige Philomele et saa udmærket Parti, men de Ældre og mere Erfarne rystede paa Hovedet og mente, at den Lykke var dyrt kjøbt.

Ti Aar efter disse Begivenheder gjenfinde vi Philomele og hendes Mand i det Osteri, med hvilket vi i Begyndelsen af vor lille Fortælling have gjort Læseren bekjendt. I den mellemliggende Tid er det gaaet meget tilbage for dem, og man vilde have Vanskelighed ved at gjenkjende den velhavende Padrone Luigi i det kvabsede rødnæsede Individ, der ledsager sin snøvlende Tale med idelige Dunk i Bordet. Han sidder ved Disken i den forreste Stue for at tage imod Penge, men snart synker Hovedet ned paa Brystet og en Lyd som en Rumlepottes Snurren forkynder, at han efter at have drukket et tilstrækkeligt Kvantum Vin nyder Søvnens Glæder. En lille syvaars Pige kommer ind i Stuen, slæbende paa en yngre Søster, der grædende og klynkende raaber: »Zio! Zio!« »Stille, Nathalina, stille! Zio er jo hos Moder, og Moder er meget syg. Væk blot ikke *pappa*, for saa banker han os begge To og *mamma* med!« Barnet tier midt i Skraalet, og de forsvinde ud paa Gaden, ud til Svinene, Hønsene og Kullene. I et Værelse, til hvilket der fører en mørk og steil Trappe, gjenfinde vi den engang saa smukke og forfængelige Philomele. I et skinnende Lysskjer, der staaer i en skrigende Modsætning til Mørket udenfor, ligger hun i en stor Seng midt i Stuen, næsten begravet i en Stabel af Puder. Ved Siden af Sengen er der reist et lille Alter, hvorpaa der under et med Blomster smykket Madonnabillede funkler en Mængde Lys. Det er den femte Dag efter Philomeles Nedkomst med en lille Søn, og han er om Morgenen bleven christnet. Det svage Foster er død faa Timer efter, og Moderens betænkelige Tilstand er herved bleven forværret. Hun har nylig kaldet Antonio Costa til sig og bedet Alle at fjerne sig. Paa en Stol ved Siden af hendes Seng, med hendes hvide, afmagrede Haand i sin, med et Blik fuldt af den dybeste Fortvivlelse, gjenfinde vi hendes trofaste Ven. Han seer allerede ud som en gammel Mand, skjøndt han endnu er ung af Aar, og det Slag, der truer med at falde, vil vel bøie

*) Italienerens Velkomsthilsen.